
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

אסטרטגיות פוליטיות ולובינג של עסקים - 59643

תאריך עדכון אחרון 20-10-2022

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מדיניות ציבורית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): קרן בורנשטיין נתיב

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: keren.borenstein@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס:

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

עסקים פועלים מול קובעי המדיניות הציבורית בכדי להשפיע על עיצוב 'כללי המשחק', צמצום הסיכונים ויצירת הזדמנויות עסקיות, משום שחלק משמעותי מהרווחיות ומידת היתרון התחרותי שלהם מושפעים מהחלטות קובעי המדיניות. הקורס יעסוק באסטרטגיות פוליטיות של עסקים וכיצד באמצעותן עסקים פועלים בכדי לשמר מצב קיים או ליצור ערך חדש. בתוך כך, הקורס יתמקד באמצעי בולט ליישום אסטרטגיה פוליטית, השדלנות (לוביזם). שדלנות היא לגיטימית, בלתי נמנעת, וכשהיא מתנהלת כהלכה היא אפילו רצויה במשטר דמוקרטי ליברלי. אולם, לשדלנות יש גם תוצאות פוטנציאליות שליליות והיא עלולה לפגוע באמון הציבור בכנסת בכלל ובמחוקקים בפרט. בקורס נגדיר מהי שדלנות ונאפיין את סוגיה, נסקור את התפתחותה במבט השוואתי ונדון בחשיבותה ובסכנות הטמונות בה. בנוסף, נלמד מהי "פוליטיקה שקטה" ומהי "פוליטיקה רועשת" וכיצד מושגים אלה קשורים לאסטרטגיות פוליטיות של עסקים. נכיר את הספרות התיאורטית בתחום ונלמד מודלים יישומיים לניהול יעיל של אסטרטגיות פוליטיות באמצעות ניתוח מקרים 'מהעולם העסקי הממשי'.

מטרות הקורס:

- הכרות עם מושגי היסוד של אסטרטגיה פוליטית של עסקים.
- הבנת החשיבות בשילוב בין האסטרטגיה העסקית בסביבת השוק לבין האסטרטגיה הפוליטית מחוץ לסביבת השוק עבור רווחיות החברה.
- הכרות עם התאוריות המרכזיות בתחום האסטרטגיה הפוליטית של עסקים.
- הקניית כלים יישומיים לניתוח איומים והזדמנויות בסביבה הלא עסקית.
- הקניית כלים יישומיים לגיבוש אסטרטגיה פוליטית בסביבה הלא עסקית.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- להסביר מושגי יסוד באסטרטגיה פוליטית של עסקים.
- לזהות איומים והזדמנויות בסביבה הלא עסקית כחלק מכלי הניהול של עסקים.
- לגבש אסטרטגיות פוליטיות בסביבה הלא עסקית.
- לנתח סוגיות נבחרות בפעילות פוליטית של עסקים באמצעות כלים תאורטיים ואמפיריים.

דרישות נוכחות (%) :

שיטת ההוראה בקורס:

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- למה הכוונה במושג 'עסקים כשחקנים פוליטיים'?

- הבחנה והשוואה בין הסביבות השונות בהן פועלים עסקים.
- מהי אסטרטגיה בכלל ומהי אסטרטגיה פוליטית של עסקים בפרט?
- למה הכוונה במושג 'יכולות פוליטיות של עסקים'?
- הבחנה בין האסטרטגיות הפוליטיות השונות והשימוש בהן.
- תהליך ניסוח ויישום המדיניות הציבורית וכיצד הוא משולב באסטרטגיה הפוליטית של עסקים.
- אילו סוגי כח (Power) יש לעסקים?
- מה הקשר בין סוג הכח לבין מאפייני המגזר העסקי בו פועלים העסקים?
- מהי 'פוליטיקה שקטה' ומהי 'פוליטיקה רועשת'?
- הפונקציה בחברה עסקית האחראית על האסטרטגיה הפוליטית.
- אחריות חברתית תאגידית ופילנתרופיה כאסטרטגיה פוליטית.
- מהי שדלנות (לוביזם)? מהם שורשיה וסוגיה? וצמיחת הלובינג המקצועי בישראל.
- הקשר בין אסטרטגיה פוליטית של עסקים ללובינג.
- הקשר בין שחיתות ציבורית לבין הסדרת הלובינג.
- הסדרת השדלנות בעולם: מבט השוואתי.

חומר חובה לקריאה:

- דויטש, ל' (2022). השקיפות במלחמה בהון-שלטון הכרחית אך לא מספיקה. בתוך ע' הראל פישר, ת' הוסטובסקי ברנדס ול' פילר (עורכות), מבטים על שחיתות שלטונית: לקט עמדות (עמ' 105 - 110). המכון הישראלי לדמוקרטיה. המר, י' וכהן-אליה, מ' (2011). שתדלנות וההליך הדמוקרטי. עיוני משפט, לג, 593 - 630.
- טבת, א' וגל-נור, י' (2019). מבוא: הרגולציה פנים רבות לה. בתוך א', טבת וי', גל-נור (עורכים), רגולציה בישראל: ערכים, אפקטיביות, שיטות (עמ' 9 - 20). תל-אביב: הקיבוץ המאוחד.
- טל, ה' (2010). השדלנים המסחריים בישראל: צמיחת התופעה, שיטות הפעולה והסדרת הפעילות. פרלמנט, 66, אתר המכון הישראלי לדמוקרטיה.
- משה, נ' (2015). גופים להתמודדות עם שחיתות ציבורית במדינות שונות. הכנסת, מרכז המחקר והמידע.
- נחמיאס, ד', ארבל-גנץ, א', ומידני א' (2010). מדיניות ציבורית, יסודות ועקרונות. רעננה: אונ' פתוחה. עמ' 150-170.
- שפירא, א' (2010). שדלנות ושדלנים: מבט תאורטי היסטורי ומשווה. פרלמנט, 66, אתר המכון הישראלי לדמוקרטיה.
- Bach, D., and Bruce Allen, D. (2010). What every CEO needs to know about nonmarket strategy. *Sloan Management Review*, 51 (3), 41-48.
- Baron, D. P. (1995). Integrated strategy: market and nonmarket components. *California Management Review* 37, (2), 47-65.
- Chari, R., Murphy, G., and Hogen, J. (2007). Regulation lobbyists: A comparative analysis of the United State, Canada, Germany, and the European Union. *The Political Quarterly*, 78(3), 422-438.
- Coen, D. (1997). The evolution of the large firm as a political actor in the European Union. *Journal of European Public Policy*, 4(1), 91-108.
- Culpepper, P. D. (2011). *Quiet Politics and Business Power*. Cambridge: Cambridge University Press. Chapter 4: The Netherlands and the Myth of the Corporatist Coalition, pp 82-114.
- Culpepper, P. D., and Thelen, K. (2020). Are we all Amazon primed? Consumers and the politics of platform power. *Comparative Political Studies*, 53(2), 288-318.

- Hillman, A. J., and Hitt, M. A. (1999). *Corporate political strategy formulation: A model of approach, participation, and strategy decisions*. *Academy of Management Review* 24 (4), 825-842.
- Lawton, T., McGuire, S., and Rajwani, T. (2013). *Corporate political activity: A literature review and research agenda*. *International Journal of Management Reviews*, 15 (1), 86-105.
- Levi-Faur, D., and Rozen Bachar, Z. (2011). *Corporate regulatory strategies in context: Telecoms and electricity reforms and the new order of regulatory capitalism*. *International Journal of Organizational Analysis*, 19(3), 235-255.
- Mauricio A. L. A., Lára J., and Brynhildur, D. (2019). *A literature review of the history and evolution of corporate social responsibility*. *International Journal of Corporate Social Responsibility*, 4(1), 1-23.
- Moss, D., McGrath, C., Tonge, J., and Harris, P. (2012). *Exploring the management of the corporate public affairs function in a dynamic global environment*. *Journal of Public Affairs*, 12(1), 47-60.
- OECD. (2009). *Lobbyists, government, and public trust, increasing transparency through legislation*. Vol. 1.
- OECD. (2021). *Lobbying in the 21st century: Transparency, integrity, and access*.
 - Oliver, C., and Holzinger, I. (2008). *The effectiveness of strategic political management: A dynamic capabilities framework*. *Academy of Management Review* 33 (2), 496-520.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
 מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
 הרצאה 0 %
 השתתפות 0 %
 הגשת עבודה 80 %
 הגשת תרגילים 20 %
 הגשת דו"חות 0 %
 פרויקט מחקר 0 %
 בחנים 0 %
 אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: